1833. No. 92.

LEEUWARDER COURANT.

DINGSDAG den 19 NOVEMBER.

De Staatsraad, Gouverneur van Vriesland, brengt ter kennis van de geconcerneerde personen, dat op heden invorderbaar gesteld en tot voorschreven einde afgezonden zijn, de primitieve Patentkohieren voor de navolgende Gemeenten in het arrondissement

Leeuwarden: Leeuwarden.
Sneek: Sneek, Heeg, Nijland en Woudsend.
Heerenveen: Gorredijk, Langezwaag, Lippenhuizen en Dragten.

Van de dienst 1833, en dat men tegen verkeerde of te hooge aanslagen, welke in voormelde Patentkohieren mogten bestaan of worden verondersteld, zich bij reclame zal kunnen voorzien, mits dezelven in behoorlijken vorm ingerigt, en met de vereischte bijlagen gemunieerd uiterlijk 1661 of op den 28 Februarij 1834 worden ingediend bij den Heer Controleur der Directe Belastingen, In- en Uitgaande Regten en Accijnsen in de Divisie van Controle waarin de aanslag is geschied.

Leeuwarden, den 15 November 1833. *De Staatsraad, Gouverneur*, VAN ZUIJLEN VAN NIJEVELT.

RUSLAND.

PETERSBURG, *den* 30 *October*. Van de zuidkust der Krimm wordt gemeld: „Ons schoon, van de natuur reeds zoo begunstigd land is met een' nieuwen tak van industrie verrijkt geworden. De Prinses *Galitzyn* heeft de onder den naam van *Färber-Croton* bekende plant met den besten uitslag herwaarts overgeplant en aangekweekt. Deze plant, welke in het zuiden van Frankrijk *Maurelle* (*Lockungs-Pflanze*) genaamd wordt, wast aan vele oorden der kust. Uit haar sap wordt de verw getrokken, die men in den handel den naam van *lakmoes-blaauw* gegeven heeft. De Prinses *Galitzyn* zal in dit jaar 40 pud of 1600 pond naar Moskau zenden."

Het Courlandsche genootschap voor letteren en Kunsten te Mittau, werd in deszelfs zitting van den 16 Oct. aangezegd, dat de overledene vrouwe *Elisa van der Recke*, geboren Rijksgravin *van Medem*, aan hetzelve gemaakt had: 1. een verzegeld exemplaar harer briefwisseling met hare vriendin *Stolz*, hetwelk eerst 8 jaren na haren dood mag geopend worden, en waarvan een tweede exemplaar, onder dezelfde bepaling, aan de koninklijke bibliotheek te Dresden is gemaakt; 2. de originele brieven van 1777 tot 1792, door *C. F. Neander* aan haar geschreven; 3. alle aan haar geschreven brieven van geleerden over den schadelijken invloed der Jezuiten; 4. eindelijk nog vele aan haar door onderscheidene geleerden geschreven brieven, over verschillende onderwerpen.

DUITSCHLAND.

AUGSBURG, *den* 9 *November*. De *Allg. Zeitung* behelst heden weder eenen brief van de Pruissische grenzen, den 4 November gedagteekend; de inhoud luidt als volgt:

„Met eenige spanning ziet men het weder-antwoord uit Parijs op de aldaar gedane mededeelingen te gemoet en hoopt dat zij geene nadeelige gevolgen voor de bestaande betrekkingen hebben mogen. Uit 's Gravenhage heeft men vrij bevredigende tijdingen. De Koning der Nederlanden schijnt zich te willen verstaan, maar alvorens hij zijne toestemming tot een eind verdrag verleent, wenscht hij eerst over verscheidene punten opheldering te erlangen. Hij heeft aan ons hof verscheidene vragen voorgelegd, welke hij wenscht beantwoord te zien, alvorens hij zich weder aan de Londensche conferentie wendt; van den anderen kant is het bekend hoe de heer *Fagel* naar Frankfort gezonden geworden is, om de denkwijze van den Bondsdag over de territoriale vraag wegens Luxemburg te vernemen. Daar tot hiertoe de Hollandsche aangelegenheden uitsluitend te Londen behandeld geworden zijn, kon uit Berlijn aan het Haagsche kabinet geene voldoende opheldering gegeven worden; doch men zal niets verzuimen om te Londen het noodige te weeg te brengen, ten einde aan de wenschen van Z. Nederl. Maj voldaan worde. Reeds zijn den baron *Bulow* instructien hiertoe gezonden. Men wenscht te Berlijn vurig, de onderhandelingen te Londen weder aangeknoopt te zien. De Noordsche Hoven ligt er even zeer als de Zeemogendheden, aan gelegen, om den nimmer eindigenden Belgischen strijd eindelijk eenmaal vereffend te zien en alles uit den weg te ruimen wat de gemoederen in gisting houdt. Wanneer men eenen hechten, niet eenen gewapenden vrede wil, zoo moet men alle hinderpalen uit den weg trachten te nemen, die eene vijandige stemming voeden. De Noordsche Mogendheden hebben te dezen opzigte het hunne gedaan; thans hangt het van de andere kabinetten en van de omstandigheden af, of Europa een wezenlijk vredes stelsel zal genieten. De zending van den heer *Fagel* naar Frankfort is van eene goede voorbeduiding, hoezeer men eerst naauwkeurig van de door hem te doene openingen onderrigt moet zijn om te kunnen beweren, dat de hinderpalen nopens Luxemburg zijn weggeruimd. — De Duitsche minister-conferencien zullen waarschijnlijk nog in den loop dezer maand geopend worden; de heer minister *Ancilon* zal dezelve bijwonen. Welke onderwerpen aan die conferencie ter overweging voorgelegd zullen worden, is nog onbekend. Hoofdzakelijk zal het er wel op aankomen om de gebreken te doorgronden, welke door de nieuwere tijds betrekkingen in het formeele van verscheidene Duitsche constitutien ingeslopen zijn, en dezelve te verbeteren. — Men zegt dat de in den Haag geaccrediteerde gezant, graaf *Maltzahn* in gelijke hoedanigheid bij het Weener Hof aangesteld geworden is.

KEULEN, *den* 13 *November*. Het dagblad dezer stad meldt: „dat voor het aanleggen van den ijzeren spoorweg van Amsterdam naar deze stad thans alles gedaan is, wat in de tegenwoordige omstandigheden konde gedaan worden; — dat aan den Nederlandschen luitenant kolonel *Bake* de voorloopige concessie van de Koningen van Holland en Pruissen verleend is, en dat de handelstad van Amsterdam aanzienlijke sommen voor de noodige voorbereidende werkzaamheden bijeengebragt heeft; — dat thans de Hollandsche ingenieur *Braede* bezig is met het opnemen van den weg op het Pruissische gebied; — dat alzoo de reeds afgeloopene voorloopige werkzaamheden van Amsterdam tot aan de grenzen, geheel voltooid worden, en dat dus eerlang met ernst zal kunnen gedacht worden aan de wezenlijke uitvoering van het plan; — dat men ook nog steeds denkt aan een spoorweg tusschen Keulen en Antwerpen, — en dat men zich gereed maakt, om eene vereeniging van actie-houders te vormen voor het aanleggen van den weg van Keulen naar de Pruissische grenzen."

FRANKRIJK.

PARIJS, *den* 11 *November*. De berigten uit Spanje luiden steeds zeer ongunstig voor de partij der Koningin. De opstand der Carlisten schijnt zich meer en meer uit te breiden. De terugtogt van den generaal *Castanon* naar St. Sebastian is bevestigd, en wordt als nu ook door de ministeriëlen aangekondigd. Omtrent de bewegingen van den generaal *Saarsfield* weet men almede niets naders, en het gerucht, dat hij buiten staat is, om zich van Burgos te verwijderen, het zij door den afval zijner troepen, het zij door het toenemen van den opstand in Oud-Castilie, bekomt meer en meer waarschijnlijkheid. De Christines vleidden zich, dat de uitval van *Lorenzo* naar Logrono in verband stond met bewegingen van *Saarsfield*, doch schijnen zich daarin bedrogen te hebben, weshalve het vermeesteren van dat punt door den eerstgenoemden bevelhebber eene gebeurtenis van mindere aangelegenheid is geworden.

De terugtogt van *Castanon* opent de vrije gemeenschap der Carlisten van Bilbao met die van Navarre. Men schijnt zeer beducht te zijn voor de veiligheid van St. Sebastien. Men beweert zelfs, dat het bewind de tijding zoude hebben ontvangen, dat die vesting in handen der Carlisten zoude zijn gevallen.

Omtrent het verblijf van den infant don *Carlos* heerscht altijd dezelfde onzekerheid. Een gerucht, als of hij zich met *Erazo* naar Bilbao zoude hebben begeven, schijnt allezins nadere bevestiging te vereischen.

Heden wordt op nieuw verzekerd, dat het bewind van Frankrijk de noodzakelijkheid zoude hebben erkend, om onmiddelijk, en alvorens de opstand der Carlisten meerdere vastheid mogt erlangen, gewapenderhand tusschen beiden te komen, en dienvolgens de noodige bevelen zoude hebben uitgevaardigd. Iets zekers is echter dienaangaande nog niet gebleken — Sommigen oordeelen de tusschenkomst steeds gevaarlijk, en van den kant der liberalen wordt beweerd, dat dezelve de Noordsche Mogendheden niet ongevallig zoude zijn, in de hoop, dat zij zoude strekken ter vestiging van het alleenheerschend gezag van de Regentes, en tevens Frankrijk aan de zuidelijke grenzen zoo veel te doen zoude geven, dat het elders eenen min hoogeren toon zoude moeten voeren.

De handwerkslieden blijven alhier steeds in beweging. Gisteren zijn eenige der hoofden gearresteerd, zonder dat zulks aanleiding heeft gegeven tot wanorde.

Van den 13*den*. Ten gevolge der laatste voorvallen in de Noordelijke provincien van Spanje, schijnt thans de communicatie niet alleen met de hoofdstad, maar ook met de overige deelen van dit rijk, nagenoeg geheel afgebroken. De ministeriële bladen vermelden heden niets hoogeenaamd, en van Bayonne schrijft men, dat aldaar sints zeven dagen geen courier uit Madrid was aangekomen, terwijl die, welke naar deze hoofdstad op weg gingen, alle door de insurgenten zijn aangehouden, van hunne depêches beroofd, en in den ongelukkigsten toestand op Fransch grondgebied teruggekeerd.

De bijzondere berigten, of liever de geruchten, die door de Zuidelijke dagbladen aan de grenzen zijn opgevangen, bepalen zich tot het volgende:

De plaatselijke beambten van Irun hebben werkelijk, zooals reeds gisteren gemeld werd, op Fransch grondgebied de wijk genomen, evenwel zulks meer uit vrees, dan uit dwang; daar genoemde plaats zelfs den volgenden dag, dat is, den 8 dezer, nog niet door de Carlisten bezet was.

Te St. Sebastian heerscht groote ontsteltenis, en heeft men, met uitzondering van twee, de poorten gesloten. De bezetting bedraagt niet meer dan 800 man, terwijl voor het minst zoo vele duizenden insurgenten rondom de stad gelegerd zijn.

Tolosa is door nagenoeg 3000 man, met vijf stukken geschut bezet, doch reeds zijn er van Bilbao nieuwe benden in aantogt om deze magt te verdubbelen.

Geheel Navarre, met uitzondering van Pampeluna, is de partij van don *Carlos* toegedaan, en de opstand breidt zich in Arragon en Katalonien uit, zoodat ook met de hoofdplaatsen dier provincien de communicatie gestremd is.

Van den generaal *Saarsfield* verneemt men niets. Enkele geruchten vermelden, dat bij met den priester *Merino* op nieuw slaags zoude zijn geweest, doch welke de uitslag was schijnt geheel onzeker. Men meent dat genoemd opperhoofd der insurgenten ook in Nieuw-Kastilien is doorgedrongen en zelfs het voornemen zoude hebben, om de hoofdstad aan te tasten, daartoe echter de medewerking wachtende van don *Carlos* zelven, die in de westelijke provincien zijne aanhangers bijeen brengt.

De hooge geestelijkheid van het aartsbisdom te Burgos gevestigd moet een mandement ten voordeele van don *Carlos* hebben uitgevaardigd.

Van het vooruitzigt eener gewapende interventie, schijnt men meer en meer terug te komen. Men zegt, dat zelfs de Spaansche constitutionelen dien maatregel ontraden, omdat de bevolking in massa op zoude staan, en het bestuur, dat zich op vreemde hulp moest verlaten, des te ongenegener zoude worden. Ter beurze heeft dit gevoelen eene gunstige uitwerking gehad.

NEDERLANDEN.

BREDA, *den* 15 *November*. Het budget van uitgaven in Belgie voor het volgend jaar, zoo als het thans aan de wetgevende kamer is voorgelegd, is geraamd op 84,122,440.97 fr., hetgeen omtrent 14 millioenen minder bedraagt, dan het budget van het vorig jaar, veroorzaakt door de reductien, die men in den staat van het leger heeft gemaakt. Het departement van oorlog is op het budget uitgetrokken voor eene som van 40,000,000 fr., waaronder 15,000,000 fr. voor den tegenwoordigen staat van oorlog; en de openbare schuld voor 10,864,394 fr. Tot dekking van de uitgaven, worden in rekening gebragt, de directe belastingen, douanen, accijnsen enz., voor omtrent 57,000,000 fr.; de registratie en domeinen voor 23,000,000 fr.; de posterijen voor 2,340,000 fr; de generale thesorie voor 1,840,000 fr.

De Oostenrijksche gezant, graaf *Dietrichstein*, welke dezer dagen te Brussel is aangekomen, heeft zich aldaar in den schouwburg vertoond. Volgens sommigen werd de Pruissische gezant, de heer *von Arnim*, eerst den 14den gewacht.

Een der ministeriële Belgische bladen beweert, dat men voor het jaar 1834, in stede van eene verhooging van 40, slechts eene verhooging van 25 ten honderd op de grondlasten in Belgie zal voorstellen.

In de bijeenkomst van de Belgische gedeputeerden van den 13den heeft de fungerende minister van financien het budjet voor 1834 voorgesteld. De kamer heeft daarop, met 43 van de 67 stemmen, den heer *Raikem* weder als voorzitter benoemd; — een blijk, dat de partij der politieke katholijken steeds de bovenhand in dezelve behoudt. Als vice-presidenten zijn verkozen de heeren *Coppieters* en *Dubus*, en de leden van de commissie voor het opmaken van een adres van antwoord zijn de heeren *de Theux*, *Dubus*, *de Foere*, *Vilain XIIII*, *de Behr* en *Fallon*; — de laatste bij herstemming.

Niet verre van Brussel is een notaris, die van eene veiling terugkeerde, in het open veld, met een snaphaanschot om het leven gebragt. Men schreef de misdaad toe aan wraakzucht, om dat hij al de geveilde stukken gronds voor zijne rekening had doen inkoopen.

'*s* GRAVENHAGE, *den* 15 *November*. De Tweede Kamer der Staten-Generaal heeft zich bezig gehouden met het onderzoek der voordragten, betreffende de geldmiddelen, en reeds zijn door de afdeelingen bedenkingen op de voordragten aan de regering medegedeeld, waarop de antwoorden te gemoet gezien worden. In afwachting hiervan, zijn vele leden voor eenige dagen huiswaarts gekeerd.

Naar men verneemt zou het gouvernement bedacht zijn om het Instituut voor de zeevaartkunde, thans te Medemblik gevestigd, van daar te verleggen, uit hoofde de ondervinding dagelijks leert, dat het luchtgestel aldaar minder gunstig is voor dezulken, die niet in dat oord te huis behooren; ook meent men, dat voornoemd Instituut naar Muiden zal worden verlegd.

Men verzekert alhier algemeen, dat er nieuwe instructien aan den heer *Dedel* zullen worden gezonden, en dat men derzelver afzending slechts wacht op de bewilliging der bondsvergadering en van den hertog van Nassau in de territoriale voorstellen. Die voorstellen moeten eerst zeer onlangs aan den bondsdag zijn gedaan, ofschoon men, zoo als uit de bijeenkomst der plenipotentiarissen, op den 2 November schijnt te blijken, te Londen reeds geloofde dat zij gedaan waren. Of de bondsvergadering echter, gelijk men altijd gedacht heeft, die bewilliging als eene bloote formaliteit zal beschouwen, dan of zij er degelijk over zal beraadslagen, en schadeloosstelling van grondgebied zal vorderen voor het deel van Luxemburg, dat men haar vraagt om af te staan, zal nu beslist worden. Hoe het wezen moge, men meent dat de Gevolmagtigden der 5 groote Mogendheden hunne conferencien niet eerder zullen hervatten dan na dat de akten van toetreding der Bondsvergadering en der agnaten officieel bij hen bekend zullen zijn. Ons Gouvernement moet zich bij voortduring echter zeer over de gunstige gezindheid der drie Noordsche Hoven te verheugen hebben. Men wil dat de Gezanten van Pruissen en Oostenrijk bij de Conferencie van nieuwe, voor ons vrij milde voorschriften zijn voorzien. Men spreekt verder ook van een memorandum, dat door ons Kabinet aan den Prins *van Schwartzenberg* zou zijn medegegeven, en hetwelk, zoo men wist een goed onthaal, althans te Berlijn, zou gevonden hebben.

Men verneemt hier, dat men de onderhandelingen te Zonhoven kan beschouwen, als tot een voor ons gunstig einde gebragt te zijn. De communicatie-weg op den linker Maas-oever zoude ons toegestaan zijn en de commissarissen zouden zich alleen nog maar met het opstel onledig houden

Den 12 dezer heeft Prins *Leopold* te Brussel de zitting der beide Kamers met eene aanspraak geopend, waarin hoofdzakelijk de volgende zinsneden voorkomen:

„Nauwelijks vijf maanden zijn verloopen sedert de opening uwer laatste zitting, en ofschoon ik u geene belangrijke zaak, waardoor onze uitwendige toestand veranderd zoude wezen, kan aankondigen, had ik echter behoefte om mij in het midden dezer vergadering te vervoegen, waarin ik het regtschapene volk, hetwelk mij zoo vele bewijzen van vertrouwen en gehechtheid geeft, geheel meen weder te vinden.

„Sedert het sluiten der overeenkomst van 21 Mei, zijn de onderhandelingen, die strekken om tot een bepaald traktaat tusschen Belgie en Holland te geraken, hervat; de hinderpalen, die dezelven hadden doen schorsen, en die, gelijk gij door de onlangs gedane mededeelingen weet, geheel vreemd zijn aan mijn gouvernement, zijn tot nu toe nog niet uit den weg geruimd; wij blijven ten dien aanzien in denzelfden toestand.

„Met veel genoegen zie ik de verbetering van onzen inwendigen toestand.

„De gedeeltelijke ontwapening van het leger heeft, onder andere gelukkige gevolgen, ook gestrekt ter merkbare ontlasting der schatkist. De in het budjet van oorlog voor 1833 gemaakte bezuinigingen, zullen nog overtroffen worden door die voor het jaar 1834, doch altijd met behoud van de organisatie der legers die door 's lands veiligheid geboden wordt.

„De ontwikkeling der onderscheidene takken van openbare welvaart heeft op de inkomsten van den staat een gelukkigen invloed uitgeoefend. Het gouvernement is in staat, om de uitgaven van 1833 te dekken, en wel verre van, op dit oogenblik, nieuwe opofferingen van het land te vragen voor de dienst van 1834, kan hetzelve de lasten, die dit jaar op de grondeigendommen gedrukt hebben, verminderen.

„Door eene schikking met de bank, als kassier van het voormalige Rijk, zijn ter beschikking van het gouvernement gesteld eenige sommen, welke hetzelve terstond in het belang der schatkist gebezigd heeft.

„Mijne heeren! het is door de regtschapenheid van zijn gedrag bij de onderhande-

lingen, dat het gouvernement zich in het buitenland heeft doen ontzien. Onze regten hebben daar geen steun gemist. Deze omstandigheid en de gerustheid, waarin wij binnenlands verkeeren, moeten ons gerust stellen omtrent de toekomst van ons Vaderland, en ons met vertrouwen het einde onzer geschillen met Holland doen afwachten. Ik zal er bij voortduring voor waken, dat de regten van Belgie gehandhaafd worden volgens *de ware belangen* des Rijks.

„ Ik reken, mijne heeren, op die regtschapene en standvastige medewerking, welke een uit den nationalen wil voortgesproten gouvernement, hetwelk altijd het vaste voornemen had om op dien wil te steunen, moet verwachten van de gemagtigden des lands."

De Brusselsche bladen zeggen, dat deze aanspraak, en ook Prins *Leopold* en zijne echtgenoot, zijn toegejuicht.

De opening van de tentoonstelling der voortbrengselen van nijverheid heeft den 10 te Brussel plaats gehad.

De Belgische *Moniteur* heeft de advijzen der Luiksche regering, der gedeputeerde staten van de provincie Antwerpen en van de kamers van koophandel van Ostende en van Charleroi bekend gemaakt, nopens den ijzeren spoorweg.

Er heeft te Brussel eene vergadering van eenige voorname boekdrukkers plaats gehad, ten einde een adres aan de Belgische regering op te stellen, inhoudende een vertoog, omtrent de schadelijkheid der herstelling van de Normale drukkerij en gieterij, waartoe zoo het schijnt, het Belgisch bestuur het plan had gevormd.

De werving van troepen voor donna *Maria* gaat in Belgie voort. Aan het hoofd derzelve heeft zich gesteld de bekende *Lecharlier*, gewezen majoor bij de tirailleurs van de Maas, en die zich noemt luitenant-kolonel, in dienst der Koningin van Portugal.

De correctionele regtbank te Brussel heeft Zaturdag ll. een veertiental kuipersgezellen, die eene zamenspanning hadden gevormd om vermeerdering van werkloon af te dwingen, tot 10 dagen en den hoofdaanlegger tot eene maand gevangenisstraf veroordeeld.

In den loop der vorige maand zijn te Ostende binnen gekomen 77 schepen, te zamen houdende 9,168 tonnen, waaronder zich bevonden 17 Belgische, 26 Engelsche en 25 Hanoveraansche; uitgevaren zijn een aantal van 82 schepen, te zamen van 9889 tonnen, en daaronder 22 Belgische, 21 Engelsche en 26 Hanoveraansche. Voorts hebben binnen denzelfden tijd 30 visschers-vaartuigen van Doggersbank en de Feroë-eilanden 1285 tonnen haring en gezouten visch aangebragt. In den loop der maand October zijn 209 reizigers, in 13 stoombootreizen, van Engeland te Ostende aangekomen, en 286 reizigers in 12 stoombootvaarten, van Ostende derwaarts vertrokken. Het getal der voor de dienst van donna *Maria* van Ostende naar Portugal vertrokken militairen heeft in October 420 bedragen.

Men spreekt van eene verandering, welke eerlang in het hoofddeksel der Fransche troepen zoude worden ingevoerd. Bij de infanterie zoude onder anderen de gewone schako, door een lederen helm vervangen worden.

Het schijnt dat de ambachtslieden de noodzakelijkheid zien, om zich met hunne voormalige knechts te verstaan. Immers de kleedermakers hebben het voorbeeld gegeven, door met eene zoogenaamde commissie, uit het midden der gezellen gekozen, in onderhandeling te treden.

LEEUWARDEN, *den* 18 *November*. Te Utrecht heeft ll. Dingsdag, zijnde de dag, waarop voor drie jaren de kompagnie jagers der heeren studenten hare akademiestad verliet, de aangekondigde plegtigheid van de uitreiking der eere-wapenen aan de heeren officieren en onder-officieren van het studenten jager-korps plaats had. Ter bijwoning der plegtigheid, die in het groot auditorium der hooge school werd gehouden, waren niet alleen de heeren curatoren en professoren, maar ook de voorname autoriteiten der stad en vele aanzienlijke ingezetenen genoodigd. De heeren officieren en onder-officieren van het jager-korps werden door eene commissie uit de heeren studenten binnengeleid en hun de voor hen bestemde eereplaatsen aangewezen, waarop nadat alvorens de muzijk zich welluidend had laten hooren, door den heer *C. Star Numan*, kandidaat in de regten en sergeant bij de kompagnie, eene rede werd uitgesproken en toespraken werden gedaan, die niet alleen de vinding, het verstand en den mannelijken toon van den jeugdigen spreker deden bewonderen, maar hem ook, uit hoofde de edele gevoelens in zijne rede heerschende, aller hoogachting, deden verwerven. De kostbare eere-wapenen en geschenken werden daarop aan de heeren officieren plegtstatig uitgereikt, na welke uitreiking de bevelhebber der kompagnie, de Wel Ed. Gestr. heer *Wilhelmij*, diep getroffen, zijne gevoeligheid voor de eer, aan hem en aan de overige heeren door deze geschenken aangedaan, in gepaste bewoordingen openlijk te kennen gaf, terwijl de algemeene toejuiching der jagers genoegzaam toonde, hoezeer hun dit antwoord welgevallig was en tevens, hoezeer de heer *Numan* in hunnen geest en als uit hun hart gesproken had. Laatstgemelde nam alsnu uit deze toejuiching nog aanleiding, om zich en zijne wapenbroeders in de achting en vriendschap van hen aan te bevelen, onder wier bevelen en geleide zij eenen geruimen tijd hadden doorgebragt, en wendde de spreker zich ten laatste tot de genoodigden, om hun voor hunne betoonde belangstelling en tegenwoordigheid bij de plegtigheid dank te zeggen. De zaal van den schouwburg was ingerigt, ten einde, na de plegtigheid, ieder zijne opwachting bij de heeren officieren zou kunnen maken; de gedenkwaardige dag werd met een souper besloten, dat tot algemeene vreugde en genoegen is afgeloopen.

Te Vianen heeft den 11 dezer de plegtige uitreiking van de eere-medailles aan die miliciens plaats gehad, welke bij het beleg der citadel van Antwerpen zijn tegenwoordig geweest en zich met groot verlof in die gemeente bevonden. Op het raadhuis werden, na eene gepaste aanspraak van den heer burgemeester der plaats, gemelde dapperen, in naam des Konings, met de eereteekens versierd. Des avonds had in het logement *de Roos* een souper plaats, waarbij gemelde miliciens genoodigd waren, en vaderlandsch gevoel en gulle vrolijkheid mede voorzaten.

In de Rijn-districten wordt vrij ernstig geklaagd over de vermetelheid van zwervende sluikersbenden. Zoo werden in den avond van den 27 October, bij Germersheim, vier tolbedienden door 400 à 500 sluikhandelaars overvallen, ontwapend en zoo lang op den grond gehouden, tot dat circa 200 centenaars goederen waren uitgeladen. In den avond van den 25sten werden drie smokkelaars te Lermersheim, door een en hetzelfde schot eens tolbedienden gekwetst. Tusschen Berg en Neuburg heeft men in den nacht van den 27 ll. eene smokkelaarsbende van 200 à 250 man waargenomen.

160ste **KONINKLIJKE NEDERLANDSCHE LOTERIJ.**

Trekking der vierde Klasse.

1ste Lijst. No. 9136, een prijs van *f* 1000.
2de Lijst. No. 19716, een prijs van *f* 1500.
3de Lijst. No. 4537, 4357, ieder een prijs van *f* 1000.
4de Lijst. No. 11882, een prijs van *f* 25000. No. 13854, een prijs van *f* 2500. No. 19051, een prijs van *f* 1500. No. 4280, 4704, ieder een prijs van *f* 1000.
5de Lijst. No. 12239, 10742, 3724, 9443, 11165, ieder een prijs van *f* 1000.
6de Lijst. No. 12770, een prijs van 5000.

BUITENLANDSCHE SCHEEPVAART TE HARLINGEN.

Binnengekomen: Den 11 November het tjalkschip *Wilhelmina Hendrika*, kapt. D. D. de Jong, met Rogge van Newcastle. — Den 12 dito het schoonerschip *Union*, kapt. A. Gallawaij, met Krijt van Londen; het schoonerschip *St. Thomas*, met Steenkolen van Newcastle. — Den 13, 14, 15 en 16 dito niets.

Uitgezeild: Den 10 November het schoonerschip *Hope*, kapt. W. Cousins, met Stukgoederen naar Newcastle; het schoonerschip *Orwell*, kapt. R. Cousins, met Boter naar Londen; het sloepschip *Ann*, kapt. T. Cullen, met Boter naar Londen. — Den 11, 12 en 13 dito niets. — Den 14 dito het kofschip *Jan Fredrik*, kapt. H. H. Kok, met Ballast naar Londen. — Den 15 dito niets. — Den 16 dito het smakschip *Anna Sophia*, kapt. S. O. Visser, met Beenderen naar Hull; het tjalkschip *Helena Jacoba*, kapt. B. J. Davids, ledig op avontuur.

MENGELWERK.

NATUURKUNDE.

BEVRUCHTING DER BLOEMEN.

Reeds lang kende men de sapklieren (*hectaria*) van bloemen en planten, als de verzamelplaats van den honig. Men wist, dat de Bij denzelven van daar mede voert en in hare korven brengt. Maar wat nut brengt deze sapklier der plant zelve aan? Dient zij alleen tot voeding van het insekt en daardoor tot streeling van 's menschen tong en gehemelte? Zulk eene partijdigheid leert de Natuur nergens. Veeleer geven de laatste ontdekkingen eene genoegzame aanleiding om het geslachtsstelsel in de liefde en het bruiloftsfeest der planten te ontwikkelen.

Hoe treurig echter zijn dikwerf de uren der Gelieven? Nu eens zijn zij, zoo als de Hop en Dadelpalm, zeer ver van elkander verwijderd, zoodat zij meer dan zuidenwindjes behoeven, om hen tot elkander te voeren. Dan weder dragen een en dezelfde [illegible] mannelijke en vrouwelijke bloem [illegible] tijden, en de een slipt wederkeerig te vroeg of te laat voor de andere. [illegible] der werking van twee zulke bloemen, bij [illegible] soort, levert eerst eene gelukkige bevruchting. Om dit oogmerk te bereiken [illegible] krachtiger middelen noodig. En hoe draagt zich zulks toe?

Insekten vliegen van de mannelijke naar de vrouwelijke plant. Zij dragen [illegible] pende zaadstof der eene naar eene andere huwbare plant over, en voor dezen [illegible] dienst worden zij door den honig beloond. Begerig azen zij op het zoete sap. Om hetzelve in de sapklier gemakkelijker te ontdekken, hing de Natuur vóór den ingang der honigkamer, gepaste schilden, die reeds op zekeren afstand gezien worden. Dienstig waren niet slechts de schoonste bloemkleuren bij den dag tot dit einde; maar door middel van een in het oog vallend sapteeken, dat bij sommige planten, veiligheidshalve, zeer diep geplaatst is, wordt dezelve ingang naauwkeuriglijk aangeduid. De bloemen daarentegen, die zich alleenlijk des nachts openen, bezitten of eene groote kroon, of zeer sterken reuk, of wel eene lichtgevende stof als Hero's liefdefakkel.

Naauwelijks ontdekt het gehaarde Insekt zijnen buit, of het dringt tot de voorraadkamer in, en raakt daar bij van zelf den stofbuidel aan. Het stof, dat tot mannelijk zaad dienen moet, blijft aan de haartjes hangen. Het diertje rooft den honig. Om andermaal den buit te vangen, spoedt het zich naar eene andere vrouwelijke plant van dezelfde soort. Met gelijke drift zoekt het ook aldaar de sapklier. De teeldeelen worden geraakt en bezwangerd door het bevruchtend stof, dat het diertje aan zijne haren of pooten medebragt en als nu begerig wordt opgenomen. Alzoo is het werk der bevruchting volbragt.

Intusschen, kan regen en stof voor de sap- of suikerklier inderdaad schadelijk worden. Ook hierin voorziet de milde Natuur. Zij verschaft nog een deksel om den vorm der plant, dat zeer buigzaam is. Door hetzelve dringt het Insekt gemakkelijk tot de sapklier door en keert even zoo te rug. En deze sluit zich even zoo weder digt.

Zonderlinger echter is de bevruchting door Insekten bij die planten, welker vorm geene sapklier toelaat. De gemeene Osterlucie b. v. is zoodanig gevormd, dat de mannelijke en vrouwelijke teeldeelen gemeenschappelijk binnen de bepaalde ruimte van het kelkje zijn ingesloten; maar dezelve zijn van elkander zoo zeer verwijderd, dat eene willekeurige vermenging daardoor volstrektelijk belet wordt. Ook hierin komt de Natuur uitnemend te gemoet. Zij schonk aan gemelde bloemen *schijnbare sapteekenen*, die de Insekten begerig maken om den honig in de bloem te zoeken, ofschoon zij dien ontbeert. Het Insekt, het teeken volgende, dringt door eene naauwe opening tot in den kelk, alwaar de teeldeelen schuilen. Bij mislukking der sapklier poogt het terug te keeren, maar het nieuwe kanaal is met stekeltjes als buigzame palissaden voorzien, wier punten, binnenwaarts gekeerd, den uitgang beletten. Bij deze worsteling draaijen de Insekten in den kelk om. Daardoor wrijven zij het zaadstof tegen de vrouwelijke deelen, en volbrengen alzoo het oogmerk der Natuur, de bevruchting namelijk der bloemen. Ter naauwernood is zulks geschied, of de buigzame stekeltjes worden slap; de uitgang staat open, en het Insekt verlaat zijne gevangenis.

O wie bewondert en aanbidt hier niet de grenzelooze wijsheid des oneindigen Scheppers in deze schikkingen der Natuur, waarbij het rad der schepping niet met eene ijskoude hand, maar zoo vol van beweging gedraaid wordt, dat alles gevoelt en geniet!

GROOTE BLOEMEN.

Onder de groote Bloemensoorten behooren gewisselijk de *Aristolochia Cordifera* of *hartdragende Osterlucie* en de *Rafstesia*.

De eerste behoort tot de 19de wijfmannige klasse van Linnæus, omdat de helmstijltjes op den stijl of stamper zitten. Zij groeit aan de oevers der rivier Magdalena en heeft eene middellijn van 16 duimen omtrek, om welke reden zij als een hoed gebruikt wordt.

De tweede aldus naar den heer Stamford Rafster genoemd, werd door Robert Brown in 1820 op Sumatra ontdekt en naar het Linneesche Gezelschap te Londen gezonden. Zij heeft de gedaante van eene Sluitkool, wegende 15 ℔ of 7 pond 4 once en 1 lood Nederl. Hare buis kan 12 pintjes vocht bevatten. Geheel open zijnde bedraagt hare middellijn 3 voeten.

Even zoo heeft de Geneesheer C. L. Blume eens te Batavia, op Noussa Kambangan, een zonderling Gewas ontdekt, dat bij de Javanen onder den naam van *Patma* bekend is, gelijk nog een ander soortgelijk ontzettend Plantgewas in 's lands plantentuin aldaar bloeit, waarvan het Bloemhulsel, in de gedaante eener klok, 16 tot 18 duimen middellijn beslaat, en het bovenste deel der naakte vruchtkolf zich als eene kap ter dikte van een kinderhoofd vertoont.

PLANTSOORTEN ONDER VERSCHILLENDE LUCHTSTREKEN.

De achtmannige en eenwijvige Heide (*Erica*, 8ste klasse van Linnæus) heeft 137 soorten. Zij tiert slechts in weinige noordelijke streken, en wel op zandheuvels of aan moeras.

De Eik, Noteboom, wilde Appels en soortgelijke Woudboomen tieren slechts in Europa. Berk en Willig blijven omstreeks het Uralisch gebergte en in Siberië dwergen.

Siberië en Lapland leveren slechts mosplanten, varens en verschillende soorten van boschbessen.

In de Poolkringslanden wordt geene plantensoort bij uitsluiting gevonden.

Het bestendige groen der Pijnen en Dennen in het noorden komt in zijnen vorm zeer nabij de kristalschieting. Zij behouden de inwendige levenswarmte, even als de volken, die uitmunten in oordeel en moed.

In de gematigde luchtstreken, waar vruchtboomen en groenten welig tieren; is het groen meer bekoorlijk, vooral aan den zeekant. Zuidelijker ontmoet men de keurigste vruchten, zoo als de olijf, citroen enz. Aan deze en gene zijde van den 45sten graad is een zeer merkbaar onderscheid in de teelt der groenten.

Wijnstok en Moerbezie behooren midden den parallelkring 30 en 50. De eerste behoort ten zuiden van den 45sten graad. In de overige landen is hij kunstteelt.

Rogge, Tarwe, Gierst en Boekweit behooren tusschen den 60sten en 40sten graad. In de overige zuidelijke deelen omstreeks den keerkring, worden zij door de min gezonde en voegzame Rijst en Mais vervangen.

De zoogenaamde Verzengde Luchtstreek heeft de sappigste vruchten en meest prikkelende Specerijen. De plant wordt heester en deze groeit tot boom. Het vocht der aderen wordt balsem, gom en geneesmiddel. Men vindt aldaar Suikerriet, Koffij-Palmen Broodboom, Pisang, Kakao, Banille, Kaneel, Muskaat, Peper en Kamfer enz., voorts Verfhout, Graan, Zorggras enz.

Onder de Linie vindt men de prachtigste vormen, zoo als den zwaren stam van den Anacardium, den reusachtigen Vijgeboom; het Cijmbidium en de Banille, de duizendvondige, bontkleurige bloemen der Orchideës, de Bouhinia, Patnebloemen (*grenadilla*) en de Banisteria met de goudgeele bloemen, die zich rondom de tronken der woudboomen slingeren. Uit de wortels der Theobrama en de ruwe, zwartkleurige schors der Kalabas en Gustavia komen de schoonste en teederste bloemen voort. Een eenige boom, door de Paullinia, Bignonia en Dendrobium omgeven, vormt eene groep van planten, waarvan ieder op zich zelve, eene aanmerkelijke plaats zoude beslaan. Het groen is meer schitterend en de bladeren zijn grooter en schooner. Boomen, tweemaal hooger dan onze Eik, dragen bloemen, even groot en schoon als onze Leliën. In Zuid-Amerika groeit de klimmende Osterlucie, welks bloemen 4 voeten omtreks hebben. De omtrek der Bosbabs breidt zich van rondom, somtijds uit tot 80 voeten. Ook de Eucalyptus en de Palmboom vormen, bij eene verheffing van 150 tot 180 voeten, luchtgalerijen boven de huiven der bosschen.

DE MATAPALA-BOOM.

Deze Boom wast in Peru, als een ondankbare tafelschuimer. In zijne kindschheid is hij eene onbeduidende plant, welke zonder vreemde hulp niet bestaan kan. Als een dun rijsje aan den voet van eenen grooten en sterken boom opwassende, hecht hij zich aan denzelven vast. Door zijnen voeder aangenomen, schiet hij ongelooflijk snel voort, zoo dat hij zijnen beschermer weldra over het hoofd wast. Eindelijk maakt hij zulk eene groote bladerrijke kroon, dat de sterke Boom, die hem beschutte en voedde, weldra van het weldadig zonnelicht beroofd wordt. De ontelbare en tamelijk zware haarvezels onttrekken zijnen begunstiger zoo veel voedsel, dat dezelve kwijnt en sterft; terwijl hij in deszelfs plaats, zich tot de wolken verheft.

DE CHIRIMOYA.

Voormaals hield men de *Ananas* voor de koningin der vruchten. Thans wordt zij verdrongen door de *Chirimoya* in Peru. Haar sap, met eenig ligt zuur vermengd, is zoet, en de vrucht zelve geeft eene aangenamen geur, die haren smaak nog meer verhoogt. Zij heeft de gedaante en grootte van een appel van middelmatige grootte en loopt spits toe. De schil is groen en geribd en het vleesch vezelachtig.

J. K.

VARIA.

DE KONINGIN VAN SCHEBA BIJ FREDERIK II.

De Moeder onzes hooggeliefden Konings, *Marie* [illegible]
[illegible]

den *Grooten* en *Zegepralenden Vijand*, FREDERIK *den Tweeden* te leeren kennen, die van 1756 tot 1763 het arme Saksen zoo verwonderlijk had mishandeld. Op deze reis, welke veel opziens baarde, verscheen toen het volgende, alleen in handschrift rondwandelend gedicht:

Gelijk tot Salomo kwam Scheba's Koningin,
Zoo treedt Antonia tot Fredriks Hofzaal in.
Zij konde wel is waar met geene schatten komen,
Die had haar Salomo nog kortlings zelf ontnomen.

RICHARD ROOS.

GEDENKTEEKENEN VAN VERVALLEN GROOTHEID.

In een Attisch vertrek van het paleis Farnese in den Kerkelijken Staat wordt den reiziger de prachtige Kleederkamer van de Ex-Keizerin der Franschen vertoond. Massieve toilet-tafels van *or-moulu*, een keurig gebeeldhouwde spiegel, de verguld zilvere wieg van den jongen Koning van Rome, door de stad Parijs, bij de bevalling van Maria Louise, haren zoon ten geschenke gegeven, vazen en kommen van massief zilver met gouden randen en versierselen; deze en andere voorwerpen van Keizerlijke pracht, benevens het reisledikant van Napoleon en andere zaken, hem toebehoord hebbende, worden hier door de tegenwoordige Vorstinne van Parma, eenmaal Beheerscheresse van het wereldwingend Frankrijk, uit liefde of uit hoovaardij, zorgvuldig bewaard: als Keizerin zonder Keizerrijk vindt zij in het bestuur van een kleinen Staat weinig vervrolijking van haren eentoonigen toestand. Hare Majesteit, want zoo is nog haren titel, houdt gewoonlijk haar verblijf op haar buitengoed te Colorno, tien Eng. mijlen benoorden Parma, en bezoekt hare hoofdstad alleen gedurende het Carnaval. Men zegt dat zij wel bemind wordt door hare onderdanen.

OUDE MUREN VAN BABYLON.

Dezelve moeten, volgens de naauwkeurigste opgave, 75 voeten hoog en 32 voeten rhijnl. maat breed of dik geweest zijn. Op elken vadem lengte berekent men 14,400 teerlingvoeten aarde, en daar men het zwakste profil op 24, een sterker op 48 en het sterkste op 72 uren arbeids rekent, kan men op het hoogst genomen, op elken dag slechts ⅓ kubiekvoet gevorderd zijn.

Ten tijde van Zedekia tot op Nebukadnezar had deze stad 100 koperen Poorten, die op hengsels van hetzelfde metaal draaiden. Hare omtrek bevattede 386 stadiën, of 46 mijlen, of 15 uren gaans. De muren waren gebouwd van gebakken steen, met jodenlijm aaneengehecht. Over den Eufraat lag eene steenen Brug, zijnde 620 voeten lang en 30 breed.

LAMP ZONDER VLAM.

Men neemt een zeer fijnen Draad van Platina. Men maakt dien rood gloeijende en doopt denzelven in Etherdamp. Men windt voorts dien draad spiraalvormig om een katoenen pit, en legt zulks in wijngeest, zoodanig dat het einde van den Draad boven de pit uitsteekt. Men ontvlamt dezen draad en laat dien eenige oogenblikken branden, tot dat hij gloeit en blaast hem dan uit.

De uitdamping van het Alkohol houdt den Draad van Platina zoo lang gloeijende, als er nog Alkohol aanwezig is; hetgene lang duurt, omdat dezelve zeer langzaam verteert.

Wil men nu vuur maken of licht aansteken, dan neemt men slechts Tonder, Zwam of Salpeterpapier, dat men aan den Draad houdt.

Op deze wijze heeft men eene Nachtlamp, welke een genoegzaam licht geeft om op het horologie te zien, zonder bij den nacht te hinderen of een of ander voorwerp in brand te kunnen steken.

Een half Ons Alkohol, bij een pit van 12 Draden en 1 Platina-Draad van 1/100 middellijn, verschaft een Nachtlicht voor 8 uren.

PR.

IDEAAL.

Beteekent volgens zijnen Latijnschen oorsprong: of de algemeene Zamenhang van denkbeelden en begrippen, waaruit eene waarschijnlijke voorstelling tot verwezenlijking ontstaat; of wel in latere beteekenis iets dat louter afhangt van innerlijk gevoel of verbeelding: — iets dat louter voorstelling is der inbeelding zonder wezenlijkheid, of wel zoodanige begripsvorm des verstands, die zich uit sommige blijkbare en algemeen erkende daadzaken laat afleiden, zonder daarom bij gebrek eener genoegzame kennis van oorzaak en gewrocht, tot zekerheid te kunnen besluiten.

BRIEVEN.

De geleerde *Dan. Petr. Huet* had de vaste gewoonte aangenomen nimmer eenen brief te openen vóór den eten of vóór het slapen gaan. Zijne reden was, dat men meermalen, daarin iets lastigs of onaangenaams, immers meer stof tot onrust, vindt, dan aangename berigten.

WILHELMUS-LIED.

Er zijn reeds verscheidene proeven genomen om de woorden van het bekende *Wilhelmus van Nassauwen* door andere, op alle tijden toepasselijk te doen vervangen, en bij het volk in zwang te brengen. Geene derzelve heeft tot hiertoe mogen gelukken, en er zal of een beroemde naam of eene bijzondere omstandigheid noodig zijn, om een nieuw *Wilhelmus* waarlijk tot een volkslied te maken; eene eenvoudige uitgaaf van een nameloos gedicht zal, hoe voortreffelijk het ook wezen moog, dit doel niet bereiken. Loffelijk is het intusschen daartoe pogingen aan te wenden, en welligt dat het eenmaal gelukt een volkslied algemeen in te voeren, 't welk op de aloude, nationale melodie, en beurtelings met dat van TOLLENS kan gezongen worden. Eene nieuwe poging daartoe is het *Erflied onzer Vaderen* te 's Gravenhage dezer dagen uitgegeven bij G. VERVLOET. Het is inderdaad een fraai lied, maar waarvan het oude *Wilhelmus-Lied* en deszelfs invloed op den geest onzer natie uitsluitend het onderwerp uitmaakt: waardoor het als algemeen en duurzaam gezang minder geschikt schijnt. Tweemaal komt in hetzelve de naam van MARNIX VAN St. ALDEGONDE voor, als vervaardiger van het *Wilhelmus-Lied*. Dat MARNIX er de vervaardiger van is, steunt op gronden van waarschijnlijkheid, niet zekerheid, en de gevoelens weifelen nog altijd tusschen MARNIX en COORNHERT, zoodat deze bijzonderheid, niet als eene bewezene zaak in een volkslied kan aangenomen worden. Zoo derhalve dit lied niet wel als eenig en algemeen volkslied in zwang zal kunnen gebragt worden, verdient het echter onder onze Vaderlandsche Gezangen eene voorname plaats.

Overgenomen.

Aan jongelieden van veertien jaren en daar boven, welke de scholen hebben verlaten, zal wederom gelegenheid worden gegeven tot bijwoning der HERINNERINGS LESSEN bij het Departement Leeuwarden der Maatschappij tot Nut van 't Algemeen wordende gehouden, op Maandag avond, alsmede om, ter onderhouding van het geleerde zich te oefenen in het Schrijven en Rekenen, op Woensdag en Zaturdag avond, telkens ten acht ure, — te beginnen den eersten Maandag in de maand December.

Zij welke daartoe genegen zijn, kunnen zich dagelijks, 's middags van 12 tot 1 ure aanmelden bij den Heer Mr. ROBIDÉ VAN DER AA, ten zijnen Kantore in de Beijerstraat, letter G, no. 135.

\. Getrouwd:
Witmarsum,
[illegible] November 1833.

JAN H. TACOMA, en
MARIA T. BURGHGRAEF.

[illegible]

Mr. D. R. WIJCKERHELD BISDOM, en
[illegible]

\. Mijne geliefde Echtgenoot, HINKE TEN CATE, verloste heden voorspoedig van eenen welgeschapen ZOON. GOSSE J. GORTER.
Sneek, den 8 November 1833.

\. Heden verloste mijne geliefde Echtgenoot, T. R. SPOELSTRA, van een MEISJE. J. GORTER, Rz.
Sneek, den 10 November 1833.

\. Mijne waarde Echtgenoot, JOHANNA KRAFFT, is heden bevallen van eene welgeschapene DOCHTER. A. WASSENBERGH.
Sint Anna Parochie, den 11 November 1833.

\. Heden verloste mijne Echtgenoot, D. KUIJPERS, voorspoedig van eene DOCHTER. N. ROMPEL.
Leeuwarden, den 12 November 1833.

LEEUWARDEN, den 13 November 1833. Heden verloste zeer gelukkig van een MEISJE, AURELIA VLIETSTRA, Echtgenoot van J. B. DE BEER.

\. Den 13 November 1833, is op den huize Epema-State te IJsbrechtum, bevallen van eene welgeschapene DOCHTER, Vrouwe WILHELMINA MARIA VAN BEECK CALKOEN, geliefde Echtgenoot van
S. VAN WELDEREN BARON RENGERS.

\. Heden morgen beviel voorspoedig van een welgeschapen ZOON, DIRKJE A. AGES, geliefde Echtgenoot van R. H. BRANDENBURG.
Lemmer, den 13 November 1833.

\. Heden verloste voorspoedig van eenen welgeschapen ZOON, CATHARINA IJSENBEEK, geliefde Echtgenoot van L. EVERSZ.
Amsterdam, den 14 November 1833.
Familie en Vrienden, gelieven deze als bijzondere kennisgeving aan te nemen.

\. Heden beviel van eenen ZOON, IJ. P. RIJPSTRA, Echtgenoot van
Leeuwarden, den 16 November 1833. R. BLOEMBERGEN SANTÉE.

\. Het Dochtertje, over welks geboorte wij ons den 27 September ll. dankbaar mogten verheugen, werd ons heden, tot onze groote droefheid, door den dood ontrukt. L. BRITZEL.
Makkum, den 5 November 1833. H. BRITZEL, Geb. VISSER.
Strekkende deze tot algemeene communicatie.

\. Heden in den laten avond werden onze onderharten diep gewond door het afsterven van ons eenigst en geliefd Zoontje WIJBE, in den ouderdom van circa vijf jaren, eene hevige ongesteldheid van slechts drie dagen maakte een einde aan zijn voor ons zoo dierbaar leven. T. CAMMING.
Sneek, den 6 November 1833. S. CAMMING, Geb. BUWALDA.

\. Heden avond circa 8 ure, overleed aan de gevolgen van eene uitterende ziekte, mijn waarde Man, BALTUS MINNEMA, in leven Bankhouder alhier, in den ouderdom van 43 jaren. HENDRIKJEN BRAAM,
Sneek, den 7 November 1833. Wed. B. MINNEMA.

SNEEK, den 9 November 1833. Heden morgen overleed aan de gevolgen van het roodvonk, onze geliefde Dochter, HITTJE, in den jeugdigen leeftijd van drie jaren en zeven maanden.
P. HAGA.
T. REINOUTS.

HARLINGEN, den 11 November 1833. In den vroegen morgen van dezen dag, werd ons onderhart diep gewond, door den dood onzer beminde Dochter TRIJNTJE, in den jeugdigen leeftijd van ruim 14 jaren, na eene kortstondige krankheid. God, die haar tot zich nam, vertrooste ons met onze diep bedroefde kinderen en overige betrekkingen, te midden van dit groot verlies. P. POPTA, *Med. Doctor*.
J. POPTA, geb. LOLCAMA.

\. Heden overleed onverwacht, aan de gevolgen van hevige stuipen, ons veelgeliefd jongst Zoontje, JOHAN. H. PATER.
Leeuwarden, den 12 November 1833. T. RIEMERSMA.

\. Trof mij voor 9 weken het verlies van mijnen dierbaren Echtgenoot, heden middag werd mijn hart zeer bedroefd, door den dood van mijn geliefd eenigst Dochtertje DURKJE, in den ouderdom van 1½ jaar. Hoe zwaar mij dit dubbeld verlies valt, wensch ik echter in den wil des Heeren te berusten.
Sneek, SCHAUTJE J. VAN KOOTEN,
den 12 November 1833. Wed. B. W. DIJKSTRA.

\. Heden overleed onverwacht, na eene kortstondige ongesteldheid, ons veelgeliefd jongst Dochtertje, GERARDA MARGARETHA JOHANNA, in den ouderdom van bijkans 8½ jaren. Mr. G. A. AVENHORN VAN NAUTA.
Rauwerd, F. AVENHORN VAN NAUTA,
den 13 November 1833. Geb. WIGGERTS.

\. Mogt het den Alwijzen God behagen den 23 ll. ons door het verlies van ons eenigst Dochtertje te treffen, heden behaagde het God ons jongste Zoontje SIBRAND, van ons af te nemen; ieder gevoelig Ouder gevoelt, hoe onze harten geschokt zijn, doch wij hopen in het Alwijs bestuur der liefderijke Godheid te berusten.
Leeuwarden, S. TOENS.
den 14 November 1833. E. BROUWHAMER.

\. Ons geliefd jongste Kindje CHRISTIAAN, stierf heden, oud zijnde 14 maanden.
Deze voor algemeene kennis, J. VAN DAM.
Leeuwarden, den 15 November 1833. M. VAN DAM, geboren UITTERDIJK.

\. Den 16 November 1833, overleed in de Schrans bij Leeuwarden, Mevrouw de Weduwe van wijlen den Wel Eerwaarden Heer SAMUEL JEAN RENAUD, geboren WILLEMINA BERENDINA VAN BRONKHORST, in den ouderdom van 91 jaren.

De Prijs der Boter te Leeuwarden, den 15 November 1833, *f* 30 à 31.
De In- en Uitlandsche Rogge en Tarwe was dien zelfden dag: Rogge *f* 151 : 50 het Last. — Tarwe *f* 6 : 75 de Mudde.

PRIJSCOURANT DER EFFECTEN.

AMSTERDAM, DEN 16 NOVEMBER 1833.

NEDERLANDEN.				Gebl.
Werkel. Schuld.....	2½ pct.	48⅜	49⅜	49⅜
Dito dito..........	5 „	93	93 3/16	93 3/16
Uitgestelde Schuld ...				
Kansbiljetten van dito.	*f*	21 15/16	22 3/16	22 3/16
Amort. Sijndicaat...	4½ pct.	86¾	87¼	87¼
Dito dito	3½ „	70	70¼	70¼
Schatkistbiljetten....	6 „	102		
OorlogsLasten	5 „	100¼		
Loening 1831	6 „			
Handel-Maatsch. ...	4½ „	94½		
FRANKRIJK.				
Ins. Grb. p. 22 Junij	3 pct.	74⅜		
ENGELAND.				
Ins. Grb. p. 13 Mei	3 pct.			
SPANJE.				
Perp. R. Emissie Am.	5 pct.	56¼	56 11/16	56 11/16
Dito dito à *f* 1000.	3 „	37	37¼	37
Cert. Osy&C. en Leg.	4 „			
Uitgest. 3 pct. Schuld		11½		
Cortes Bons te Lond.	5 „	17½	18	18
Engelsche Uitgestelde.				
NAPELS.				
Certific. bij *L. & B.*	5 pct.	82¼		
Dito bij *Falconn.&C.*	5 „	85		
Leen. te L. bij Roths.	5 „			

RUSLAND.				Gebl.
Obl. *H.* 1798 en 1816	5 pct.	100⅛	100⅛	100⅝
Obl. *Hope* 1828 en 29	5 „			
Cert. dito 1831 en 33	5 „	91⅞		
Obl. te Londen...	5 „			
Cert. te Hamburg..	5 „			
Inschrijving in Assig.	6 „	65⅜		
Certificaten van dito	6 „			
POLEN.				
Aand. met Lot. fl. 100.	*f*	107¾		
PRUISSEN.				
Aand. met Lot. R. 50	*f*	90½		
OOSTENRIJK.				
Aand. met Lot. *f* 100	*f*			
Dito dito *f* 250.	4 pct.			
Metalliek	5 pct.	92		
Dito te Lond. gen.	5 „			
Dito	2½ „			
W.-Bank bij *Goll&C*	5 „			
Dito	4 „			
Cert. Stadsb. bij dito	2½ „			
Ween. Bank-Actien	3 *f*			
DENEMARKEN.				
Negot. te Londen.	3 pct.			
BRAZILIEN.				
Neg. bij Roth....	5 pct.	66	66⅝	

Brazil. van 100 £st. 66⅞, 66; Columb. 2de leening van 100 £st. 17, ⅛, ¼, van 250 £st. 15¼, ⅜; kleine Coupons *f* 3⅞; blaauwe Grieken van 100 £st. 25; Cortes van 1020 £st. 17½ à ⅝; van 510 £st. 18, 17⅞, ¾, ⅞, 18; van 255 £st. 17⅞, ⅞; van 85 £st. 17⅞.

BOELGOED VAN VEE.

De Notaris W. KUIJPERS, te Vrouwen Parochie, zal, op Zaturdag den 23 November 1833, ten 1 ure na den middag, in de Herberg van *W. P. Molenaar*, aldaar, ten verzoeke van den Koopman A. K. VAN DER VLAG, bij boelgoed, op crediet, verkoopen: 12 Stuks kalve en vare KOEIJEN, 6 kalve RIKKEN, 6 KALVERS, 4 SCHAPEN, 12 beste LAMMEREN.

Uit de hand TE KOOP: Twee IJZEREN HEKKEN, [illegible]

De GRIETMAN van SMALLINGERLAND, roept bij deze op de Hervormde Floreenpligtigen in de dorpen *Boornbergum*, *Kortehemmen*, *Opeinde*, *Nijega* en *Oudega*, om te compareren:

Te *Boornbergum*, op Donderdag den 21 November e. k., des morgens ten 9 ure, in de Kerk aldaar. Te *Kortehemmen*, op dien dag, des middags ten 12 ure, mede in de Kerk aldaar. Te *Opeinde*, op Vrijdag den 22 dezer, des morgens ten 9 ure, ten huize van den Heer *I. Douma* aldaar. Te *Nijega*, op dien dag, des morgens ten 11 ure, in de Kerk, en te *Oudega*, op dien dag, des namiddags ten 1 uur, mede in de Kerk aldaar. Ten einde alsdan ieder in de zijne op te nemen de Rekening voor 1832, vast te stellen de Begrooting voor 1834 en te benoemen nieuwe Kerkvoogden, in plaats van de met 1° Januarij 1834 aftredende; terwijl voorts te *Boornbergum*, zal dienen te worden gedelibereerd en finaal beslist over de verbetering der School en Schoolhuizinge aldaar.

De Grietman voornoemd,
Dragten, M. D. van HARINXMA thoe SLOOTEN.
den 11 November 1833. *Ter ordonnantie van denzelven*,
F. S. REIDING.

Grietman en Assessoren van HEMELUMER OLDEPHAERT en NOORDWOLDE, noodigen bij deze de *ONDERWIJZERS* uit, die niet minder dan den derden rang bezitten, en genegen zijn, om te dingen naar de openbare School te Nijega, vacant geworden door het vertrek van den Onderwijzer *Gatze Kuipers* naar Hemelum, om hunne bewijzen van rang, getuigschriften van goed gedrag en praktikaal onderwijs, vóór den 1 December e. k. vrachtvrij in te zenden ter Secretarie dezer Grietenij; en voorts zich met gefrankeerde brieven aan te geven bij den Heer Schoolopziener van het zevende District in Vriesland, te Joure. Zullende de aspiranten ten einde vergelijkend te worden geëxamineerd, zich op Woensdag den 11 December 1833, des voormiddags ten 9 ure, hebben te vervoegen ten Grietenijhuize te Koudum.

Zijnde aan deze School verbonden de waarneming van het Kosters- en Voorzangersambt, alsmede het luiden der Klok, naar plaatselijk gebruik, en bestaande de voordeelen daaraan verknocht:

1. In een vast tractement uit de Grietenijkas van *f* 170 jaarlijks.
2. Voor het waarnemen van het Kosters- en Voorzangers-ambt jaarlijks *f* 17, als uit de Kerkvoogdijbeurs *f* 8 : 50, en uit de Diaconiekas *f* 8 : 50.
3. In de Schoolpenningen van plus minus 25 à 30 leerlingen, à 75 cents van ieder in het vierendeelsjaar, en
4. In het genot van eene vrije Woning en Tuin.

Koudum, *Grietman en Assessoren voornoemd*,
den 15 November 1833. A. W. v. d. ZIJPP, *L. Gr.*
Ter ordonnantie van dezelven,
J. ALBARDA GERLSMA, *Secretaris.*

De Notaris J. C. KUTSCH, te Leeuwarden, zal, ten verzoeke van den Heer S. B. STIENSTRA, Procureur aldaar, op Maandagen den 25 November 1833, des namiddags ten 4 ure, provisioneel, en den 2 December daaraanvolgende, des avonds ten 6 ure, finaal, telkens ten huize van *C. Pelle*, in het Logement het Sneeker Veerhuis, verkoopen:

1. Eene hechte en zeer aangenaam gelegene HUIZINGE cum annexis, met PLAATS, staande bij de Berlikumermarkt, tegen over de Wæze, bij den Ossekop, te Leeuwarden, gekwoteerd letter C, no. 273, bij het kadaster bekend sectie B, no. 732.
2. Een PAKHUIS en KNECHTSWONING, op het Zwitserswaltje aldaar, letter C, no. 257, bij het kadaster bekend sectie B, no. 767.
3. Een ruim WAGENHUIS, STALLING en CEMENTMOLEN, benevens uitgestrekt ERF, staande en gelegen nabij het Blokhuis aldaar, letter C, no. 261, bij het kadaster bekend sectie B, no. 763.

Alles bij de eigenaren *H. Adema c. s.* in gebruik; den 12 Mei 1834 te aanvaarden.

Boelgoed van Afbraakgoederen enz.

Mr. J. J. WIERSMA, Notaris te Sneek, zal, op Donderdag den 21 November 1833, des voormiddags om tien uren, bij de Zon, buiten de Noorderpoort te Sneek, bij boelgoed verkoopen:

Eene aanzienlijke partij AFBRAAK, als: Balken, Vloerplanken, Trappen, Schoorsteenmantel, onderscheidene Schuif-, Glas- en Deurkozijnen, Ramen, Blinden, glazen- en houten Deuren en Vensters, Hek- en Stekpalen, eene partij blaauwe en wit marmer Vloersteenen, twee steenen- en vier nieuwe best eikenhouten Stoep-Palen, ongeveer 100 stuks nieuwe Planken, eene groote partij Brandhout, en wat daar meer genummerd zal zijn.

Mr. F. WITTEVEEN, Notaris te Metslawier, zal, op Donderdag den 21 November 1833, des voormiddags ten 9 ure, ten sterfhuize van *Jan Klazes Jansma* en *Gertje Jans v. d. Herberg*, in tijden Echtelieden te Ee, bij Boelgoed en gereed geld verkoopen:

1. WINKELGOEDEREN, bestaande in Koffij, Thee, Suiker, Tabak, Zout, Zeep, Olie, Siroop, Boter, Kaas, en een aantal verdere Kruideniers waren. Eene menigte MANUFACTUREN, bestaande in Lakens, Duffels, Rokstreept, Baaijen, Katoenen, Linnens, Doeken, Linten, Garens, enz. Voorts onderscheiden Aardewerk, Borstels, Boenders, Luiwagens, en hetgeen verder tot eenen compleeten en wel gesorteerden Winkel is behoorende.
2. MEUBELEN en HUISGERADEN, waaronder Kabinet, Pulpitum, Tafels, Stoelen, Bedden met toebehooren, Porselein, Koper, Tin, Glas- en Aardewerk, en hetgeen meer te voorschijn zal worden gebragt.

Alles behoorende tot de Nalatenschap van gemelde Echtelieden, van de laatsgenoemde, van welke dezelve onder beneficie van Inventaris is aanvaard.

PUBLIEKE VERKOOPING.

De Notaris N. MEIJER, te Bolsward, zal publiek, bij strijk- en verhooggeld, presenteren te verkoopen:

Eene ZATHE en LANDEN, met HUIZINGE en SCHUUR cum annexis, staande en gelegen te IJmswoude, onder het behoor van den dorpe Tjerkwerd, de Huizinge gekwoteerd letter T, no. 25, groot volgens kadastrale meting 7 bunder 83 v. roede 46 v. el, Greidland, bij *Tjerk Huites Huitema* in gebruik, en zulks in 5 perceelen; breeder bij Biljetten gespecificeerd.

St. Petri en den 12 Mei 1834 vrij te aanvaarden.

Wie hieraan gading maken, komen op Donderdagen den 28 November 1833, bij de beschrijving en verhooging, en den 5 December daaraanvolgende, bij den finalen palmslag, telkens des namiddags ten 2 ure, ten huize van *Taeke Sjoerds Hiemstra*, in het Logement het Hof van Holland, te Bolsward.

Mr. H. HIDDINGA, Procureur bij de Regtbank van eersten aanleg te Sneek, als gelastigde zijner principalen, gedenkt ten overstaan van Mr. L. J. HUBER, Notaris aldaar, publiek bij strijk- en verhooggelden aan den meestbiedende te verkoopen:

Eene zeer vruchtbare ZATHE en LANDEN, met HUIZINGE, SCHURE en WATERMOLEN cum annexis, staande en gelegen onder het behoor van den dorpe Oudega in de grietenij Wijmbritseradeel, de Huizinge aldaar gekwoteerd met no. 22, en de Landen, zijnde alles Greide, in het geheel volgens Kadastrale meting, groot 50 bunder 76 v. roede en 98 v. el, in huur en gebruik bij *Dooitze Minnes Koopmans*, tot St. Petri en Mei 1834, wanneer dezelve te aanvaarden is, en zulks in perceelen, bij Biljetten nader te omschrijven; hebbende tot Naastgelegenen *Douwe Jans Boschma*, *Harmen Sijtzes Glijza*, *Oneides* en anderen. — Kunnende een aanzienlijk gedeelte des Koopschats onder het te verkoopene, tegen eene intrest van 5 pCt. verblijven.

Wie hieraan gading maakt, kome op Dingsdagen den 3 en 17 December 1833, telkens des namiddags ten 2 ure, ten huize van den Logementhouder *H. Vogelsang*, in de Stad Munster te Sneek, bij de beschrijving, en ten huize van den Kastelein *L. Stuivenberg*, in de Stads Herberg aldaar, bij de finale toewijzing, en koope alsdan op voor te lezene Conditien, welke inmiddels te vernemen zijn ten Kantoren van opgemelden Procureur en Notaris.

GEBROEDERS JAN & CORNELIS ZUNDERDORP, Commissionairs enz. te Texel, presenteren op last van hunne Principalen, en op autorisatie van den Heere Agent van diverse Societeiten van Assurantien in Engeland en Frankrijk, — ten overstaan van deszelfs Sub-Agent over Texel, Vlieland en Terschelling, op Woensdag den 20 November aanstaande, des morgens ten tien ure, in het logement Land- en Zeemans Welvaren, op den eilande Terschelling, door een bevoegd beambte, publiek, om contant geld, te verkoopen:

1253 Stukken LINNEN, alles door zeewater nat en beschadigd, geborgen uit de lading van het op den tweeden September dezes jaars op Terschelling gestrande Engelsche Schoenerschip *de Maria*, Kapitein Thomas Crocall, komende van Hamburg, naar Liverpool gedestineerd. Zullende het Linnen aan kavelingen, één dag vóór, en op den verkoopdag voor een ieder te zien zijn, en tot gerief der koopers zal den 19 dito, des middags ten 12 ure, de Schipper *Steven Krul*, te Harlingen gereed liggen, naar wiens aankomst te Terschelling, de verkooping zal worden opgehouden.

Uit de hand TE KOOP: Eene zeer nette en wel betimmerde HUIZINGE, bestaande uit vijf Kamers, Keuken, Plaats, Tuin en Bleek, Regen- en Putwater. Nader te bevragen bij A. MEETER, Az., in de Groote Kerkstraat, te Leeuwarden.

Uit de hand TE KOOP, op gemakkelijke Conditien, en op den 12 Mei 1834 te aanvaarden: Eene BEHUIZINGE, zijnde eene Wagenmakerij, te Burum. Te bevragen bij *PIETER R. LINTHORST*, aldaar.

TE HUUR bij beslotene briefjes: Eene ZATHE en LANDEN, gelegen te Piaam, thans bewoond wordende door *Dirk P. Bieruma*, groot 24 bunder 80 v. roede 19 v. el en 52 v. palm, zoo Greid- als Bouwland, voor den tijd van vijf jaren, in te gaan St. Petri en Mei 1834. De Conditien zijn intusschen ter lezing bij K. O. de VRIES, te Makkum, alwaar de briefjes vóór den 2 December aanstaande, *franco* moeten worden ingezonden.

Bij beslotene briefjes te huur,

Voor den tijd van vijf aaneenvolgende jaren, ingaande St. Petri en 12 Mei 1834: Een LOGEMENT, genaamd *de Groote Stal*, te Workum, met bijna 7 bunder LANDS, thans in gebruik bij *C P. Suhr.* De Conditien van verhuring zijn dagelijks te vernemen ten huize van den eigenaar S. de JONG, Touwslager te Workum, bij wien de briefjes vóór of op den 1 Januarij e. k. moeten worden ingeleverd.

Te huur om op Mei aanstaande te aanvaarden:

Een zeer nette, op het aangenaamst dezer stad staande INTREK, met *vrijen Opgang*, bestaande uit twee net behangen Voorkamers, eene dito Achterkamer, Meidekamertje, Keuken, Turf en Linnenzolder, en verdere gerijfelijkheden. Nadere informatien te bekomen bij J. G. SCHNEIDER, Koopman over de Langepijp te Leeuwarden.

TE HUUR: Een beste KELDER, geschikt tot berging van *Aardappelen*, *Wijnen* als anderzins, waarin kunnen geborgen worden vijfhonderd korven Aardappelen, gelegen op den hoek van de Bonespatersteeg te *Leeuwarden*. Nader onderrigt bij A. van ZUIJLEN, letter B, no. 205, achter de Galileër Kerk. *Brieven franco.*

De Floreenpligtigen van de Hervormde Godsdienst worden opgeroepen, om op Woensdag den 27 November 1833, ten 10 ure voor den middag, te verschijnen in de Kerk te Hempens, om in persoon of bij behoorlijke volmagt te stemmen eenen PREDIKANT, in de Hervormde Gemeente van *Hempens* en *Teerns*, en zulks volgens het bestaande Reglement.

In naam des Kerkeraads van de voornoemde Gemeente,
J. M. SNETHLAGE, *Consulent.*

Onderlinge Brand - Waarborg - Maatschappij.

De Directie der Onderlinge Brand - Waarborg - Maatschappij te Woudsend, verwittigt den belanghebbenden, dat van 12 *November tot* 31 *December*, de Inschrijving ter verzekering van het STALVEE openstaat, en men zich tot dat einde bij Correspondenten als naar gewoonte kan vervoegen. *De Directeur Boekhouder*,
TROMP.

Oproeping van Crediteuren.

De Crediteuren in den Boedel van den in staat van Faillissement verklaarden *FRANS SIEBES STELLINGWERFF*, Grossier in Wijnen en Sterke Dranken te Lemmer, worden opgeroepen om te compareren op Vrijdag den zesden December 1833, des voormiddags ten elf ure, in het Huis van Justitie te Sneek, ten einde overeenkomstig art. 480 van het Wetboek van Koophandel, op te maken en aan den Ondergeteekende, als Commissaris aan te bieden, eene lijst van personen, welke zij zullen oordeelen geschikt te zijn, om tot provisionele Curators in genoemd Faillissement benoemd te worden. *De Commissaris in voornoemd Faillissement*,
G. van NIJMEGEN SCHELTEMA.

Oproeping van Crediteuren.

De schuldëischers in den gefailleerden boedel van *CHRISTIAAN PETRUS KOENTZ*, Grossier in Wijnen en Sterke Dranken te *Lemmer*, worden opgeroepen om te compareren op Woensdag den 18 December 1833, des voormiddags ten 11 ure, in het huis van justitie te *Sneek*, ten einde hunne pretensien ten laste van gezegden boedel, ten overstaan van den Heer Regter Commissaris, ingevolge de wet te doen verifiëren en dezelven te affirmeren.

De Provisionele Sijndici in gedacht faillissement,
H. HIDDINGA
J. W. KLEINSCHMIDT.

De Weduwe J. C. KUTSCH, te Leeuwarden, heeft de eer de Dames te berigten, dat zij NIEUWE MODELLEN van WINTERHOEDEN ontvangen heeft.

De ondergeteekenden maken hierdoor bekend, dat zij in verscheidene jaren geen Associés van B. LEIJDIG & C°. meer geweest zijn, en bedanken intusschen hunne destijds geëerde begunstigers voor hun toegenegen vertrouwen.

Mettingen, P. WEGEMANN.
den 5 November 1833. J. B. POTTER.

)o( )o(Een JONGELING van 25 jaren, welke, na verscheidene jaren aan een Procureurs Kantoor werkzaam te zijn geweest, en zich daarna door den opstand in ons Vaderland vrijwillig in dienst heeft begeven, bevindt zich thans met onbepaald verlof te huis, en zag zich alzoo gaarne wederom tegen een billijk salaris geplaatst aan een Procureurs- of eenig ander Kantoor. Wat deszelfs gedrag en capaciteit betreft, hiervan vertrouwt hij genoegzaam voldoende attesten te kunnen produceren. — Iemand hierop reflecterende, gelieve zich te adresseren bij den Boekhandelaar *F. HOLTKAMP*, te Sneek, onder letter X. *Brieven franco.*

)o( )o(Een Jongeling van goeden huize, bijna 23 jaren oud, ruim 4 jaren als GRUTTERSKNECHT werkzaam en onderwezen zijnde, thans buiten dienst gesteld, zag zich gaarne op het spoedigst, als zoodanig, weder geplaatst; des verkiezende zoude hij de beste getuigenissen van goed gedrag en kunde kunnen bijbrengen. Adres met gefrankeerde of in persoon bij den Boekdrukker en Boekverkooper *H. BRANDENBURGH*, te Workum.

)o( )o(Er is op de Zuiderzee nabij Harderwijk, in den nacht van den 2 op den 3 November ll. verloren geraakt eene BOOT, zoo goed als nieuw. Die dezelve weet aan te wijzen, of teregt te brengen bij *J. H. KRACT*, Schipper te Leeuwarden, zal voor zijne moeite beloond worden.

)o( )o(Er worden vermist twee KALVEREN, gekocht op de Markt te Dragten, welke de drijvers zijn ontkomen, gemerkt van boven achter het kruis met een geknipte I en met een A van rood krijt, zwartbont haar. Die dezelve terug bezorgt of aanwijzing doet bij den Kastelein in de Altena, bij Dockum, zal voor zijne moeite beloond worden.

**** Bij F. HOLTKAMP, Boekhandelaar te Sneek, is te bekomen:

1. Kunst om in twee maanden de Fransche Taal te leeren lezen, verstaan, schrijven en spreken; derde druk. . . . . . . *f* 0 : 60.
2. Kort begrip der Gewijde Geschiedenis van *Lr Homond*; derde druk. „ 0 : 30. Bij getallen voor Onderwijzers tot mindere prijzen.
3. Korte Schets van het Leven van *Alexander* den Bulksprekker . „ 0 : 25.
4. Tableau Chimique, in groot plano, voor 60 cents in plaats van 80 cents.
5. Het Vervolg der Catalogus van de Leesbibliotheek, 15 cents; waarin voorkomen vele nieuwe Boeken en ruim 600 Comediestukken.

Ook heeft bovengenoemde thans in voorraad eene aanzienlijke partij *Schrijfboeken*, met en zonder veerkrachtige banden, *Reis-* en *Zakboeken*, *Zak Portefeuilles*, *Albums*, *Speelkaarten* van 60 cents tot 2 gulden het dozijn, en voor St. Nicolaas: *Prentenboekjes*, *Prenten* en *Spellen*, waarvan eene gedrukte lijst gratis te bekomen is. Alles voor civiele prijzen. — Hij verzoekt mede de begunstiging van zijne Stad- en Landgenooten voor zijne *Boekdrukkerij*, *Boekbinderij*, en net werkende *Liniëer-Machine*.

**** Bij J. RÖMELINGH, te *Groningen*, is van de Pers gekomen en alom te bekomen:

I. F. L. G. WAGNER, De OFFICIIS et CONDITIONE *Pastoris Rusticani*. In usum Studiosorum Theologiae, à *f* 1 : 25.

II. *Gemakkelijke Voorstellen* uit de ALGEBRA of STELKUNST, ten dienste der *Scholen* en bijzondere Lessen. Tweede veel vermeerderde en verbeterde Uitgave, à 40 cent.

III. VERZAMELING van BRIEVEN en andere OPSTELLEN, ten dienste der lagere Scholen, enz. Door J. KUIJPERS. Hz., à 20 cent.

IV. J. F. BEINS, *BIJBELLESSEN*, een Leesboekje voor de Jeugd, à 15 cent.

V. *Bijbelsche Geschiedenissen* voor Kinderen, in Verhalen, gevolgd naar LÖHR, door H. J NASSAU. *Tweede, verbeterde druk.* Het Oude Test. à 25 cent. en het Nieuwe Test. à 20 cent.

VI. JOZEF in EGYPTE, onder de leiding der Goddelijke Voorzienigheid. Een Aartsvaderlijk Tafereel uit de geschiedenis der Geopenbaarde Godsdienst; als Leesboek voor de Jeugd, à 30 cent.

VII. D. v. d. REIJDEN, Nz., *Gezangen voor de Jeugd*, op gemakkelijke éénstemmige Zangwijzen, à 25 cent.

**** Bij den Boekhandelaar H. MOOLENIJZER, te Amsterdam, wordt uitgegeven, en is mede te bekomen te Sneek, bij *F Holtkamp*; te Leeuwarden, bij *G. T. N. Suringar*; te Groningen, bij *J. Oomkens & Zoon*; te Heerenveen, bij *F. Hessel*, en te Harlingen, bij *F de Ruiter*:

I. De VROLIJKE TIJDKORTER of St. NICOLAAS ALMANAK *voor het jaar* 1834. Dit Jaarboekje, hetwelk door eene keur van kodde en geestige anecdoten sints jaren de goedkeuring wegdroeg, bevat thans ook eene verzameling van Gezelschaps Liederen die op bekende wijzen gesteld, voorzeker de vrienden van gepaste vrolijkheid welkom zullen zijn. Prijs . . . . 45 cents.

II. De BRIEVENTAS ALMANAK *voor het jaar* 1834; zeer netjes op Carton. Prijs . . . . 10 cents.

Ter LEEUWARDER COURANT-DRUKKERIJ, Letter K, No. 176.